

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

25. října 2012(*)

„Volný pohyb osob – Článek 39 ES – Státní příslušník členského státu hledající zaměstnání v jiném členském státě – Rovné zacházení – Čekací příspěvky mladým lidem hledajícím své první zaměstnání – Poskytnutí dávky podmíněné studiem v hostitelském státě v trvání nejméně šesti let“

Ve věci C-367/11,
jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Cour de cassation (Belgie) ze dne 27. června 2011, došlým Soudnímu dvoru dne 11. července 2011, v řízení

Déborah Prete proti **Office national de l'emploi**,

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení L. Bay Larsen, vykonávající funkci předsedy čtvrtého senátu, J.-C. Bonichot, C. Toader, A. Prechal (zpravodajka) a E. Jarašiūnas, soudci,

generální advokát: P. Cruz Villalón,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za D. Prete J. Oosterbosch, avocate,
- za belgickou vládu L. Van den Broeck a M. Jacobs, jako zmocněnkyněmi, ve spolupráci s P. A. Foriersem, avocat,
- za českou vládu M. Smolkem a D. Hadrouškem, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi V. Kreuzitzem a G. Rozetem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 19. července 2012,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 12 ES, 17 ES, 18 ES a 39 ES.

2 Tato otázka vyvstala v rámci sporu mezi D. Prete a Office national de l'emploi (dále jen „ONEM“) ohledně rozhodnutí, kterým ONEM odmítl dotyčné přiznat nárok na čekací příspěvky stanovené belgickými právními předpisy.

Belgická právní úprava

3 Belgická právní úprava stanoví, že mladým lidem, kteří právě ukončili studium a hledají své první zaměstnání, se poskytnou příspěvky, jejichž účelem je usnadnit přechod těchto lidí mezi vzděláváním a trhem práce, nazývané „čekací příspěvky“.

4 Článek 36 odst. 1 první pododstavec královské vyhlášky ze dne 25. listopadu 1991 o úpravě nezaměstnanosti (*Moniteur belge* ze dne 31. prosince 1991, s. 29888), ve znění královské vyhlášky ze dne 11. února 2003 (*Moniteur belge* ze dne 19. února 2003, s. 8026; dále jen „královská vyhláška“), stanoví:

„Mladému pracovníku lze přiznat čekací příspěvky, splňuje-li následující podmínky:

[...]

2 a) buď mít ukončené úplné vyšší střední vzdělání nebo nižší střední technické nebo odborné vzdělání ve vzdělávacím zařízení řízeném, podporovaném nebo uznávaném společenstvím;

b) nebo získat od příslušné komise společenství diplom nebo osvědčení o absolvování studia, které je uvedeno v písm. a);

[...]

h) nebo vystudovat v jiném členském státě Evropského hospodářského prostoru, pokud jsou současně splněny následující podmínky:

– předloží dokumenty, ze kterých vyplývá, že studium nebo vzdělání je na stejné úrovni a rovnocenné studiu nebo vzdělání uvedeným v předchozích písmenech;

– v okamžiku podání žádosti o příspěvky je, jakožto dítě, závislý na migrujících pracovnících ve smyslu článku [39 ES], kteří mají bydliště v Belgii.

[...]

j) nebo mít oprávnění vydané společenstvím, které dokládá rovnocennost s osvědčením uvedeným v písmeni b), či oprávnění umožňující přístup k vysokoškolskému studiu; ustanovení tohoto písmene se uplatní jen v případě, že žadatel dříve navštěvoval vzdělávací zařízení řízené, podporované nebo uznávané společenstvím po dobu nejméně šesti let.

[...]“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

5 Déborah Prete je francouzská státní příslušnice, která vystudovala střední školu ve Francii a v této zemi také získala v červenci 2000 maturitní vysvědčení na odborné škole se zaměřením na sekretářské práce. V červnu 2001 uzavřela manželství s belgickým občanem, se kterým se usadila v Tournai (Belgie).

6 Dne 1. února 2002 se D. Prete zaregistrovala u ONEM jako uchazečka o zaměstnání. Dne 1. června 2003 podala k tomuto úřadu žádost o čekací příspěvky.

7 Rozhodnutím ze dne 11. září 2003 zamítl ONEM tuto žádost s tím, že D. Prete před získáním středoškolského diplomu nestudovala po dobu nejméně šesti let ve vzdělávacím zařízení umístěném v Belgii, jak vyžaduje čl. 36 odst. 1 první pododstavec bod 2° písm. j) královské vyhlášky.

8 Správní žalobě, kterou podala D. Prete proti tomuto rozhodnutí, Tribunal du travail de Tournai (pracovníprávní soud v Tournai) vyhověl, a to rozsudkem ze dne 19. prosince 2008, jímž uznal její nárok na čekací příspěvky.

9 Cour du travail de Mons (odvolací pracovníprávní soud v Monsu) změnil prvostupňový rozsudek na základě odvolání, které podal ONEM, rozsudkem ze dne 25. února 2010. Tento soud rozhodl, že D. Prete nemá nárok na čekací příspěvky, a v této souvislosti mimo jiné uvedl, že žadatelce nemůže takový nárok vyplývat ani z článku 39 ES, ani z článku 18 ES.

10 Na podporu kasační stížnosti podané proti rozsudku odvolacího soudu ke Cour de cassation uvedla D. Prete zejména to, že odvolací soud nerespektoval práva, která ve prospěch občanů Evropské unie stanoví články 12 ES, 17 ES a 18 ES, a případně i článek 39 ES.

11 Cour de cassation poznamenává, že v rozsudku napadeném kasační stížností se uvádí, že podmínka stanovená v čl. 36 odst. 1 prvním pododstavci bodě 2 písm. j) královské vyhlášky byla do této vyhlášky vložena k zajištění existence skutečné vazby mezi žadatelem o čekací příspěvky a dotčeným zeměpisným trhem práce. Podotýká také, že Soudní dvůr již uznal legitimitu takového cíle, zejména ve svém rozsudku ze dne 11. července 2002, D'Hoop (C-224/98, Recueil, s. I-6191).

12 V kasační stížnosti však D. Prete namítá, že uvedená podmínka vzhledem k svému příliš obecnému a výlučnému charakteru překračuje to, co je k dosažení tohoto cíle nezbytné, takže k ní odvolací pracovníprávní soud neměl za okolností daného případu přihlížet. Odvolací soud, který měl ověřit, zda kýženou vazbu na belgický trh práce může představovat skutečnost, že se D. Prete zaregistrovala u úřadu práce coby uchazečka o zaměstnání a že se po uzavření manželství s belgickým státním příslušníkem usadila v Belgii, dospěl k nesprávnému závěru, že tomu tak není, a odmítl jí přiznat čekací příspěvky. Její vyloučení z nároku na tyto příspěvky nemá podle ní žádnou souvislost s cílem zamezit případům, kdy dochází ke stěhování za jediným účelem získání nároku na takový příspěvek, a je v rozporu jak s jejím právem na respektování jejího rodinného života, tak se zásadou práva Společenství, která vyžaduje, aby všechny členské státy zajistily optimální podmínky pro začlenění rodiny pracovníka Společenství.

13 V tomto kontextu se Cour de cassation rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Brání články 12 [ES], 17 [ES], 18 [ES], a případně i článek 39 [ES] takové vnitrostátní právní úpravě, která jako čl. 36 odst. 1 bod 2 písm. j) [královské vyhlášky] stanoví, že mladá osoba s občanstvím [...] [U]nie, která nemá postavení pracovníka ve smyslu článku 39 [ES] a která absolvovala středoškolské studium v Evropské unii, nikoliv však ve vzdělávacím zařízení řízeném, podporovaném nebo uznaném některým ze [...] společenství [Belgického království], a která získala buď oprávnění vydané některým z těchto společenství, dokládající rovnocennost tohoto studia s osvědčením vydaným příslušnou komisí některého z těchto společenství pro studium v belgických vzdělávacích zařízeních, nebo oprávnění umožňující přístup k vysokoškolskému studiu, má nárok na čekací příspěvky pouze pod podmínkou, že tato mladá osoba předtím studovala šest let ve vzdělávacím zařízení řízeném, uznaném nebo podporovaném některým ze [...] společenství [Belgického království], za předpokladu, že je tato podmínka výlučná a absolutní?

2) V případě kladné odpovědi na první otázku, lze se domnívat, že okolnosti, že mladá osoba uvedená v první otázce, která nestudovala šest let v belgickém vzdělávacím zařízení, pobývá v Belgii se svým belgickým manželem a je zaregistrována u belgického úřadu práce jako uchazečka o zaměstnání, představují skutečnosti, které mají být zohledněny pro účely posouzení vazby mezi touto mladou osobou a belgickým trhem práce, s ohledem na články 12 [ES], 17 [ES], 18 [ES] a případně i článek 39 [ES]? Do jaké míry je namístě zohlednit délku pobytu, dobu trvání manželství či dobu, po jakou je tato osoba registrována jako uchazečka o zaměstnání?“

K předběžným otázkám

14 Podstatou dvou otázek předkládajícího soudu, které je třeba přezkoumat společně, je to, zda články 12 ES, 17 ES, 18 ES, a případně i článek 39 ES, musí být vykládány tak, že brání takovému ustanovení, jako je ustanovení dotčené ve věci v původním řízení, které podmiňuje nárok na čekací příspěvky určené mladým lidem hledajícím své první zaměstnání předchozím nejméně šestiletým studiem žadatele ve vzdělávacím zařízení hostitelského členského státu, a to vzhledem k tomu, že taková podmínka má příliš výlučný charakter zejména proto, že brání možnosti přiznat zmíněné příspěvky mladé ženě, státní příslušnici jiného členského státu, která sice nestudovala v takovém zařízení, ale která uzavřela manželství se státním příslušníkem hostitelského členského státu, má s ním na území tohoto státu bydliště a je zapsaná coby uchazečka o zaměstnání u úřadu práce tohoto státu. V této souvislosti se předkládající soud táže zejména na to, zda je k ověření existence skutečné vazby mezi žadatelkou a trhem práce hostitelského členského státu skutečně nutné zohlednit uvedené okolnosti, jimiž se situace žadatelky vyznačuje.

Úvodní poznámky

15 Úvodem je třeba poukázat na to, že se spor v původním řízení týká rozhodnutí ze dne 11. září 2003, jímž byla zamítnuta žádost D. Prete o přiznání čekacích příspěvků od 1. června 2003.

16 Z toho plyne, že v projednávaném případě je třeba se opírat o ustanovení Smlouvy o ES ve znění pozměněném Niceskou smlouvou.

17 Je také namístě poukázat na to, že předkládající soud uvádí ve svých otázkách články 12 ES, 17 ES a 18 ES, a případně i článek 39 ES.

18 V této souvislosti je třeba předeslat, že podle ustálené judikatury se článek 12 ES, který stanoví obecnou zásadu zákazu jakékoli diskriminace na základě státní příslušnosti, autonomně uplatňuje pouze v situacích upravených unijním právem, pro něž Smlouva nestanoví zvláštní pravidla o zákazu diskriminace (viz zejména rozsudky ze dne 30. května 1989, Komise v. Řecko, 305/87, Recueil, s. 1461, bod 13; ze dne 12. května 1998, Gilly, C-336/96, Recueil, s. I-2793, bod 37; ze dne 26. listopadu 2002, Oteiza Olazabal, C-100/01, Recueil, s. I-10981, bod 25, a ze dne 15. září 2011, Schulz-Delzers a Schulz, C-240/10, Sb. rozh. s. I-8531, bod 29).

19 Zásada zákazu diskriminace byla přitom v oblasti volného pohybu pracovníků zavedena článkem 39 ES a předpisy sekundárního práva, zejména nařízením Rady (EHS) č. 1612/68 ze dne 15. října 1968 o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství (Úř. věst. L 257, s. 2; Zvl. vyd. 05/01, s. 15) (viz zejména výše uvedené rozsudky Komise v. Řecko, bod 12; Gilly, bod 38; rozsudek ze dne 23. března 2004, Collins, C-138/02, Sb. rozh. s. I-2703, bod 55, a výše uvedený rozsudek Schulz-Delzers a Schulz, bod 29 a citovaná judikatura).

20 Co se dále týče článku 18 ES, který obecným způsobem stanoví právo všech občanů Unie svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, ten podle ustálené judikatury nachází zvláštní vyjádření v článku 39 ES, pokud jde o volný pohyb pracovníků (viz zejména výše uvedený rozsudek Oteiza Olazabal, bod 26; rozsudek ze dne 11. září 2007, Hendrix, C-287/05, Sb. rozh. s. I-6909, bod 61, a výše uvedený rozsudek Schulz-Delzers a Schulz, bod 30).

K použitelnosti článku 39 ES

21 Článek 39 odst. 2 ES stanoví, že volný pohyb pracovníků zahrnuje odstranění jakékoliv diskriminace mezi pracovníky členských států na základě státní příslušnosti, pokud jde o zaměstnávání, odměnu za práci a jiné pracovní podmínky.

22 Článek 39 odst. 3 ES přiznává státním příslušníkům členských států mimo jiné právo volně se pohybovat po území jiných členských států a pobývat tam za účelem hledání zaměstnání. Státní příslušníci jednoho členského státu hledající zaměstnání v jiném členském státě tak spadají do rozsahu působnosti článku 39 ES, a mají tedy právo na rovné zacházení uvedené v odstavci 2 tohoto ustanovení (viz zejména výše uvedený rozsudek Collins, body 56 a 57).

23 V této souvislosti plyne z judikatury Soudního dvora, že pro určení významu práva na rovné zacházení pro osoby hledající zaměstnání je třeba vyložit tuto zásadu ve světle ostatních ustanovení unijního práva, zejména článku 12 ES (výše uvedený rozsudek Collins, bod 60).

24 Občané Unie, kteří legálně pobývají na území hostitelského členského státu, se totiž mohou dovolávat článku 12 ES ve všech situacích spadajících do oblasti věcné působnosti unijního práva. Status občana Unie je předurčen k tomu, aby byl základním statutem státních příslušníků členských států, jenž těm z nich, kteří se nacházejí ve stejné situaci, umožňuje požívat stejného právního zacházení bez ohledu na jejich státní příslušnost, s výhradou výjimek, které jsou za tím účelem výslovně stanoveny (viz zejména výše uvedený rozsudek Collins, bod 61 a citovaná judikatura).

25 Soudní dvůr v tomto ohledu upřesnil, že s ohledem na zavedení občanství Unie a judikatorní výklad práva na rovné zacházení, jehož požívají občané Unie, není nadále možné z rozsahu působnosti čl. 39 odst. 2 ES, který je vyjádřením základní zásady rovného zacházení zaručené článkem 12 ES, vylučovat finanční dávku určenou k usnadnění přístupu k zaměstnání na pracovním trhu v členském státě (viz výše uvedený rozsudek Collins, bod 63, a rozsudek ze dne 15. září 2005, Ioannidis, C-258/04, Sb. rozh. s. I-8275, bod 22).

26 Je přitom nesporné, že čekací příspěvky stanovené ve vnitrostátní právní úpravě dotčené v původním řízení jsou sociálními dávkami, jejichž cílem je usnadnit mladým osobám přechod ze studia na trh práce (viz zejména výše uvedené rozsudky D'Hoop, bod 38, a Ioannidis, bod 23).

27 Nesporné je rovněž to, že v okamžiku podání žádosti o poskytnutí těchto příspěvků byla D. Prete státní příslušnicí jednoho členského státu, která po ukončení svých studií hledala zaměstnání v jiném členském státě.

28 Za těchto podmínek je D. Prete oprávněna dovolávat se článku 39 ES za účelem tvrzení, že nemůže být předmětem diskriminace na základě státní příslušnosti, pokud jde o poskytnutí čekacích příspěvků (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Ioannidis, bod 25).

K existenci rozdílného zacházení

29 Podle ustálené judikatury zakazuje pravidlo rovného zacházení stanovené článkem 39 ES nejen zjevnou diskriminaci na základě státní příslušnosti, ale také všechny skryté formy diskriminace, které prostřednictvím použití jiných rozlišovacích kritérií vedou ve skutečnosti ke stejnému výsledku (viz zejména výše uvedený rozsudek Ioannidis, bod 26 a citovaná judikatura).

30 Vnitrostátní právní úprava dotčená v původním řízení zavádí rozdílné zacházení podle toho, zda mladí lidé hledající své první zaměstnání mohou (či nemohou) doložit, že po dobu nejméně šesti let studovali v belgickém středoškolském zařízení.

31 Podmínka související s povinností předchozího studia ve vzdělávacím zařízení hostitelského členského státu může však být z povahy věci jednodušeji splněna tuzemskými státními příslušníky, takže může znevýhodnit zejména státní příslušníky jiných členských států (obdobně viz výše uvedený rozsudek Ioannidis, bod 28).

K odůvodnění rozdílného zacházení

32 Z judikatury Soudního dvora plyne, že takové rozdílné zacházení, jaké bylo právě popsáno, může být odůvodněno pouze tehdy, pokud se zakládá na objektivních hlediscích nezávislých na státní příslušnosti dotčených osob a přiměřených legitimnímu cíli sledovanému vnitrostátním právem (viz zejména výše uvedené rozsudky D’Hoop, bod 36; Collins, bod 66, a Ioannidis, bod 29).

33 V tomto ohledu a v souvislosti s takovými příspěvky, jako jsou příspěvky dotčené ve věci v původním řízení, jejichž cílem je usnadnit mladým osobám přechod ze studia na trh práce, Soudní dvůr uznal, že je legitimní, aby se vnitrostátní zákonodárce ujistil o existenci skutečné vazby žadatele o uvedené příspěvky na dotčený zeměpisný trh práce (viz zejména výše uvedené rozsudky D’Hoop, bod 38; Collins, body 67 a 69, a Ioannidis, bod 30).

34 U požadavku proporcionality je nutno připomenout, že Soudní dvůr již rozhodl, že jediná podmínka týkající se místa získání diplomu o ukončení středoškolského studia, jakou je i podmínka stanovená v čl. 36 odst. 1 prvním pododstavci bodě 2 písm. a) královské vyhlášky, má příliš obecný a výlučný charakter, neboť neprávem zvýhodňuje prvek, který nezbytně neprokazuje skutečný a efektivní stupeň pouta žadatele o čekací příspěvky k zeměpisnému trhu práce, a vylučuje všechny ostatní reprezentativní skutečnosti. Dovodil z toho, že taková podmínka překračuje proto meze toho, co je nezbytné pro dosažení sledovaného cíle (viz výše uvedené rozsudky D’Hoop, bod 39, a Ioannidis, bod 31).

35 Z předkládacího rozhodnutí plyne, že za účelem nápravy této situace byla v čl. 36 odst. 1 prvním pododstavci bodě 2 písm. j) královské vyhlášky zavedena jako alternativa k podmínce místa získání diplomu sporná podmínka vyžadující studium ve vzdělávacím zařízení řízeném, podporovaném nebo uznávaném jedním z belgických společenství po dobu nejméně šesti let.

36 Belgická vláda ve vyjádření předloženém Soudnímu dvoru potvrzuje, že účelem sporné podmínky je zajistit existenci skutečné vazby mezi žadatelem o tyto příspěvky a belgickým trhem práce, přičemž tvrdí, že tato podmínka splňuje požadavky vyplývající ze zásady proporcionality a že počet let studia, který tato podmínka požaduje, nejde nad rámec toho, co je k dosažení uvedeného cíle nezbytné.

37 Podle všeho však není v projednávaném případě nutné, aby se Soudní dvůr vyjadřoval k otázce, zda je tato podmínka z důvodu požadované délky studia případně v rozporu se zásadou proporcionality.

38 Jak totiž plyne ze skutkových okolností věci v původním řízení, D. Prete nestudovala v Belgii ani jediný rok, takže nárok na čekací příspěvky by jí byl odepřen i tehdy, kdyby na základě sporné podmínky musel být žadatel schopen doložit, že belgické vzdělávací zařízení navštěvoval po dobu kratší šesti let, bez ohledu na to, jak krátká by tato doba byla.

39 Postačí tedy, když se Soudní dvůr bude zabývat otázkou, zda případný závěr o neslučitelnosti vnitrostátní právní úpravy dotčené ve věci v původním řízení s článkem 39 ES může plynout ze skutečnosti, že v důsledku této úpravy, která stanoví podmínku související s povinností předchozího studia v belgickém vzdělávacím zařízení, nelze přihlížet k okolnostem, které sice nesouvisí s místem studia, ale které stejně tak dokládají existenci skutečné vazby dotčené osoby na dotčený zeměpisný trh práce.

40 Stran okolností vlastních věci v původním řízení je třeba v této souvislosti připomenout, že zde jde o státní příslušnici členského státu, která poté, co uzavřela manželství se státním příslušníkem hostitelského členského státu, měla v tomto hostitelském členském státě přibližně po dobu dvou let své bydliště, která byla po dobu šestnácti měsíců zapsána coby uchazečka o zaměstnání u úřadu práce téhož členského státu a která uvádí, jak plyne ze spisu předloženého Soudnímu dvoru, že tam skutečně a aktivně hledala zaměstnání.

41 Belgická vláda k těmto jednotlivým skutečnostem tvrdí, že uzavření manželství se státním příslušníkem hostitelského členského státu a následné přesunutí bydliště do tohoto státu jsou soukromé události, které nesouvisí s trhem práce tohoto státu. Zápis do evidence uchazečů o zaměstnání je pouhou administrativní formalitou, kterou lze splnit bez větších těžkostí. Z těchto skutečností tedy nplyne, a zejména ne u osob, které se stejně jako D. Prete usazují v příhraničí členského státu, v němž absolvovaly svá studia a na jehož trh práce jsou tudíž přirozeně lépe připraveny vstoupit, že by se dotyčná musela orientovat výlučně na trh práce hostitelského státu.

42 V rámci rozdělení pravomoci podle článku 267 SFEU přísluší v zásadě vnitrostátnímu soudu, aby dbal na dodržování zásady proporcionality (viz zejména rozsudek ze dne 19. března 2002, Lommers, C-476/99, Recueil, s. I-2891, bod 40). Přísluší proto vnitrostátním soudům, aby v tomto kontextu určily, zda okolnosti vlastní určitému konkrétnímu případu dokládají existenci skutečné vazby na dotčený trh práce (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. června 2009, Vatsouras a Koupatantze, C-22/08 a C-23/08, Sb. rozh. s. I-4585, bod 41).

43 Z judikatury Soudního dvora ovšem také plyne, že Soudní dvůr má pravomoc k tomu, aby vnitrostátnímu soudu poskytl veškeré poznatky k výkladu unijního práva, které mu umožní posoudit slučitelnost vnitrostátního opatření s unijním právem pro účely rozhodnutí ve věci, jež mu byla předložena. V projednávané věci položil navíc předkládající soud několik přesných otázek, na které je třeba odpovědět (v tomto smyslu viz zejména výše uvedený rozsudek Lommers, bod 40).

44 V této souvislosti je třeba – s výhradou konečného posouzení skutkových okolností, které musí provést, jak bylo právě připomenuto, vnitrostátní soudy – v souladu s názorem, který vyjádřil generální advokát v bodech 48 a 49 svého stanoviska, konstatovat, že na základě takových okolností, jako jsou okolnosti uvedené v bodě 40 tohoto rozsudku, lze vskutku prokázat existenci skutečné vazby na trh práce hostitelského členského státu i navzdory tomu, že dotyčná osoba nestudovala ve vzdělávacím zařízení tohoto státu.

45 V tomto ohledu je třeba odmítnout argumenty belgické vlády, podle kterých by taková osoba jako D. Prete měla zejména vzhledem k tomu, že bydlí v blízkosti hranice členského státu, v němž studovala, přirozeně tíhnout ke vstupu na trh práce tohoto státu, s nímž je svázána. Je nutné poukázat na to, že znalosti, které student nabývá studiem, jej zpravidla nepředurčují pro určitý zeměpisný trh práce (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. března 2005, Bidar, C-209/03, Sb. rozh. s. I-2119, bod 58). Kromě toho je nezbytné konstatovat, že okolnosti, které belgická vláda uvedla k odůvodnění případné existence vazby dotyčné na francouzský trh práce, nemohou v žádném případě vyloučit, aby za takových okolností, jaké nastaly ve věci v původním řízení, vznikla vedle této vazby i vazba na belgický trh práce.

46 K posledně uvedenému je navíc třeba připomenout, že z judikatury Soudního dvora vyplývá, že existenci skutečné vazby na trh práce členského státu je možné ověřit zejména zjištěním, že dotčená osoba během přiměřeně dlouhé doby efektivně a skutečně hledala zaměstnání v dotčeném členském státě (výše uvedené rozsudky Collins, bod 70, jakož i Vatsouras a Koupatantze, bod 39).

47 Soudní dvůr také připustil, že i bydliště v členském státě může případně zajistit skutečnou vazbu na trh práce hostitelského členského státu, k čemuž mimo jiné uvedl, že je-li ke splnění podmínky existence vazby vyžadována podmínka pobytu, nesmí jít nad rámec toho, co je nezbytné k tomu, aby vnitrostátní orgány měly možnost se ujistit, že dotčená osoba skutečně hledá zaměstnání na trhu práce hostitelského členského státu (výše uvedený rozsudek Collins, bod 72).

48 Konečně nelze při posuzování, zda mezi žalobkyní ve věci v původním řízení a trhem práce hostitelského členského státu existuje skutečná vazba, přehlížet ani okolnost, že D. Prete využila práva volného pohybu, které občanům Unie zaručuje článek 18 ES, a přestěhovala se do tohoto členského státu, aby tam po uzavření manželství se státním příslušníkem tohoto státu založila jejich společnou domácnost.

49 V této souvislosti je totiž třeba podotknout, jak bylo již zdůrazněno v bodě 25 tohoto rozsudku, že Soudní dvůr dospěl k závěru, že z rozsahu působnosti čl. 39 odst. 2 ES není nadále možné vylučovat finanční dávku určenou k usnadnění přístupu k zaměstnání na trhu práce v členském státě, právě s ohledem na zavedení občanství Unie a judikatorní výklad práva na rovné zacházení, jehož požívají občané Unie.

50 Kromě toho mohou k prokázání existence skutečné vazby mezi žadatelem o čekací příspěvky a hostitelským členským státem přispět i skutečnosti, které spadají do rodinných poměrů žadatele (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. července 2011, Stewart, C-503/09, Sb. rozh. s. I-6497, bod 100). Existence úzkých vazeb, především osobní povahy, vytvořených s hostitelským členským státem, v němž se dotýčná po uzavření manželství se státním příslušníkem tohoto státu usadila a v němž má od toho okamžiku své obvyklé bydliště, může přispět ke vzniku její trvalé vazby na nový členský stát, kde se usadila, včetně trhu práce tohoto státu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. září 1988, Bergemann, 236/87, Recueil, s. 5125, body 20 až 22).

51 Z výše uvedeného vyplývá, že uvedené okolnosti, jimiž se vyznačuje věc v původním řízení, konkrétním způsobem dokládají, že taková podmínka, jako je podmínka stanovená v čl. 36 odst. 1 prvním pododstavci bodě 2 písm. j) královské vyhlášky, překračuje vzhledem k tomu, že brání zohlednění jiných skutečností potenciálně prokazujících skutečný stupeň pouta žadatele o čekací příspěvky k dotčenému zeměpisnému trhu práce, meze toho, co je pro dosažení sledovaného cíle nezbytné.

52 S ohledem na výše uvedené je třeba na položené otázky odpovědět, že článek 39 ES brání takovému vnitrostátnímu ustanovení, jako je ustanovení dotčené ve věci v původním řízení, které podmiňuje nárok na čekací příspěvky určené mladým lidem hledajícím své první zaměstnání předchozím nejméně šestiletým studiem žadatele ve vzdělávacím zařízení hostitelského členského státu, jelikož taková podmínka brání zohlednění jiných reprezentativních skutečností způsobilých prokázat existenci skutečné vazby mezi žadatelem o příspěvky a dotčeným zeměpisným trhem práce, a tím pádem překračuje meze toho, co je nezbytné pro dosažení cíle sledovaného daným ustanovením, jímž je zajistit existenci takové vazby.

K nákladům řízení

53 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

Článek 39 ES brání takovému vnitrostátnímu ustanovení, jako je ustanovení dotčené ve věci v původním řízení, které podmiňuje nárok na čekací příspěvky určené mladým lidem hledajícím své první zaměstnání předchozím nejméně šestiletým studiem žadatele ve vzdělávacím zařízení hostitelského členského státu, jelikož taková podmínka brání zohlednění jiných reprezentativních skutečností způsobilých prokázat existenci skutečné vazby mezi žadatelem o příspěvky a dotčeným zeměpisným trhem práce, a tím pádem překračuje meze toho, co je nezbytné pro dosažení cíle sledovaného daným ustanovením, jímž je zajistit existenci takové vazby.

Podpisy